ସାଲ୍କିଆ ବ୍ୟବସାୟୀ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ବନାମ

ହାଓଡ଼ା ପୌର ନିଗମ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

8 ଅଗଷ୍ଟ, 2001

[ଏସ୍. ରାଜେନ୍ଦ୍ର ବାବୁ ଏବଂ ଦୋରାଇସ୍ୱାମୀ ରାଜୁ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ, 1950:

ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 - ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ - ଫଏସଲା - ଆପୋଷ ବୁଝାମଣା ଦୃଷ୍ଟିରୁ - ଆପୋଷ ବୁଝାମଣାର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଆଦେଶର ଅଂଶବିଶେଷ ଅଟେ - ତଥାପି, କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଏହାର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପାଳନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ - ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଏହି ଆଧାରରେ ଖାରଜ ହୋଇଯାଇଥିଲା ଯେ ସର୍ତ୍ତାବଳୀଗୁଡ଼ିକ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଚୁକ୍ତିର ବିଷୟ ଥିଲା ଯେଉଁଥିପାଇଁ କ୍ଷତିପୂରଣ ହିଁ ପ୍ରତିକାର ଥିଲା - ସଠିକତା - ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଥିଲା: ନିଜ ଆଦେଶକୁ ସମ୍ମାନ ଦେବା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ବାଧ୍ୟ - ନଚେତ୍ ଆଇନର ଶାସନ ବିପନ୍ନ ହୋଇଯାଏ - ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୂର୍ବ ଆଦେଶ କାଏମ ରହିଥିଲା, ଏହାର ବିଷୟବସ୍ତୁ କିମ୍ବା ଅନୁପାଳନର ପ୍ରକୃତି ଜାଣିବା ପାଇଁ ଏହା ପଛରେ ଯିବାକୁ ଅନୁମତି ନାହିଁ - ତେଣୁ, ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିବାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ନୁହେଁ - ପ୍ରଥା ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟା

ଏକ ଫ୍ଲାଇ-ଓଭର ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟର ସ୍ଥାନଗୁଡିକର ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣର ଆଶଙ୍କା କରି ଅପିଲକାରୀ-ସଂସ୍ଥା, ଉତ୍ତରଦାତା-ନିଗମ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ନ୍ୟାୟାଳୟର ଆଦେଶର ଅଂଶବିଶେଷ ପାଲଟିଥିବା ଏକ ଆପୋଷ ବୁଝାମଣା ଆଧାରରେ ଏହି ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନର ସମାଧାନ କରାଯାଇଥିଲା । ତେବେ, ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଉକ୍ତ ଆଦେଶର ସର୍ତ୍ତାବଳୀକୁ ପାଳନ କରିନଥିଲେ । ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ, ଅପିଲକାରୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆଉ ଏକ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଏକକ ବିଚାରପତି ଏହି ଆଧାରରେ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ ଯେ ଆପୋଷ

ବୁଝାମଣାର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଚୁକ୍ତି ସଦୃଶ ଥିଲା, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ପ୍ରତିକାର କ୍ଷତିପୂରଣ ହିଁ ଥିଲା - ଯାହାର ପ୍ରତିକାର ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଅଧିକାରିତାରେ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦୁଇ ଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠ ମଧ୍ୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦାବିକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଛନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ଏହି ଅପିଲ କରାଯାଇଛି ।

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନ ଉତ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା:-

ଆପୋଷ ବୁଝାମଣା ପତ୍ର କିମ୍ବା କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଚୁକ୍ତିନାମା ଆଧାରରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶର ସାମର୍ଥ୍ୟ କ'ଣ, ଯାହା ଆଧାରରେ ନ୍ୟାୟାଳୟର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଶେଷରେ ସମାଧାନ କରାଯାଇଥିଲା ?

ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରି, ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ: 1. ଯଦି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଜର ଆଦେଶକୁ ସମ୍ମାନ ଓ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ନ କରନ୍ତି, ଏବଂ ପକ୍ଷ ମାମଲାକାରୀମାନଙ୍କୁ - ସେମାନେ ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ମଧ୍ୟ ହୁଅନ୍ତୁ, ଲଘୁ ପଥ ପାଇଁ ନିଜସ୍ୱ ପଦ୍ଧତି ଉଦ୍ଭାବନ କରିବାକୁ ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ନୈତିକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱ ତୁଲେଇବାରେ ପଛଘୁଞ୍ଚା ଦେବାକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରନ୍ତି ନାହିଁ - ଆଇନ ବିଧି ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଆଇନର ଶାସନ ବିପନ୍ନ ହେବ - ଏକ ମହଙ୍ଗା ପରିଣାମ ଯାହାକୁ ଦେଶର ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ସାହର ସହିତ ଏଡ଼ାଯାଇପାରିବ । ଯଦିଓ ଆଦେଶରେ ଏହାର କୌଣସି ଆକ୍ଷରିକ ପୁନଃଉତ୍ପାଦନ ହୋଇନଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଯେତେବେଳେ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନର ଶେଷରେ ସମାଧାନ କରାଗଲା, ଏହି ମାମଲାରେ ବୁଝାମଣାର ସ୍ମାରକ ଏବଂ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଆଦେଶର ଅଂଶବିଶେଷ ହୋଇଥିଲା । ଏ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଆଦେଶଗୁଡ଼ିକରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ କିମ୍ବା ବିବାଦର କୌଣସି ସୁଯୋଗ ନାହିଁ । ଯଦିଓ, ଏହା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବୋଧଗମ୍ୟତାର ବାହାରେ ଯେ ଏହାକୁ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କେବଳ ଚୁକ୍ତିର ବିଷୟ ଭାବରେ କିପରି ଦେଖାଯାଇପାରିବ ଏବଂ କେବଳ ଶବ୍ଦ ଏବଂ ମନୋଭାବରେ ଏହାର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଲଙ୍ଘନ କରିବା ବ୍ୟତୀତ, ସେହି ବାହାନା ଅନୁଯାୟୀ ଏହାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱରୁ ନିଜକୁ ମୁକ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ । ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୂର୍ବ ଆଦେଶ ବିଦ୍ୟମାନ ରହିଥିଲା, ଯେତେବେଳେ ଉକ୍ତ ଆଦେଶରେ ହିଁ ଅନୁପାଳନର ପଦ୍ଧତି, ରୀତି ଏବଂ ସ୍ଥାନ ପୂର୍ବରୁ ଯତ୍ନ ଏବଂ ବିସ୍ତୃତ ବିବରଣୀ ସହିତ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ

ହୋଇସାରିଥିଲା, ଏହାର ବିଷୟବସ୍ତୁ କିମ୍ବା ଅନୁପାଳନର ପ୍ରକୃତି ଜାଣିବା ପାଇଁ ଏହାର ପଶ୍ଚାତକୁ ଯିବାକୁ ଅନୁମତି ନଥିଲା ।ପୂର୍ବ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକରେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବାହାରେ ଥିବା କୌଣସି ସମ୍ଭାବ୍ୟ ପରିସ୍ଥିତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବା ପାଇଁ ଉକ୍ତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ମଧ୍ୟ ନିଆଯାଇନଥିଲା । [377-G; 378-A, B, C, D]

ଦେୱାନୀ ଅପିଲୀୟ ଅଧିକାରିତା: ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 5183/2001

F.M.A.T. ସଂଖ୍ୟା 3655/1996 ରେ କଲିକତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର 16.3.2000 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଭାସ୍କର ପି. ଗୁପ୍ତା, ରଞ୍ଜନ ମୁଖାର୍ଜୀ ଏବଂ ସୁବ୍ରତୋ ବୋଷ ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ତାପସ ରାୟ ଏବଂ ଏସ୍. କେ. ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା **ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ରାଜୁଙ୍କ** ଦ୍ୱାରା । ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ଅପିଲଟିରେ ଉପୁଜିଥିବା ସରଳ ତଥା ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ଯେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନଗୁଡିକରେ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆପୋଷ ବୁଝାମଣା କିମ୍ବା ଏକ ଚୁକ୍ତିନାମା ଅନୁଯାୟୀ ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶର ପ୍ରଭାବ କ'ଣ, ଯାହା ଆଧାରରେ ଶେଷରେ ଅଦାଲତର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକର ଫଏସଲା କରାଯାଇଥିଲା ।

ସମସ୍ତ ଅନାବଶ୍ୟକ ବିବରଣୀଗୁଡ଼ିକୁ ବାଦ୍ ଦେଲେ, ଯଦି 1990ର ଦେୱାନୀ ଆଦେଶ ସଂଖ୍ୟା 14861 (W) ରେ କଲିକତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଜଣେ ବିଦ୍ୱାନ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ 13.2.1991 ତାରିଖର ଆଦେଶକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଏ ତେବେ ଏହା ଯଥେଷ୍ଟ ହେବ । ଉକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ଅପିଲକାରୀ ସଂଘ ଦ୍ୱାରା ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହାର ସଦସ୍ୟମାନେ ସାଲ୍କିଆ ଚୌରାସ୍ତା ଆଖପାଖ ଗ୍ରାଣ୍ଡ ଟ୍ରଙ୍କ ରୋଡ (ଉତ୍ତର) ରେ ବେପାରୀ ଏବଂ ବ୍ୟବସାୟୀ ଭାବରେ ବ୍ୟବସାୟ କରୁଥିଲେ ଓ ହାୱଡା ପୌର ନିଗମ, ହାୱଡା ଉନ୍ନୟନ ନ୍ୟାସ, ସେମାନଙ୍କର ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ତଥା ରାଜ୍ୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଫ୍ଲାଇ-ଓଭର ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟ ସ୍ଥାନଗୁଡିକର ସ୍ଥାନଚ୍ୟୁତ ଏବଂ ଭୂମିସାତ୍ ହେବାର ଆଶଙ୍କା କରିଥିଲେ । ଉକ୍ତ

କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକରେ, ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିବାଦର ସମାଧାନ ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ମଧ୍ୟ ଦାଖଲ କରିଛନ୍ତି ଯେ ସମାଧାନ ପାଇଁ ଉକ୍ତ ଆବେଦନ ଅନୁଯାୟୀ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନର ସମାଧାନ କରାଯାଉ । ଉପରୋକ୍ତ ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରପତି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି, "ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଚୁକ୍ତି ଅନୁଯାୟୀ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନର ସମାଧାନ ପାଇଁ ଏକ ଆଦେଶ ଦିଆଯାଉ । ସମାଧାନ ପାଇଁ ଆବେଦନ ଏବଂ ଆଜିର ପାରିତ ଆଦେଶର ଜେରକ୍ସ ନକଲ ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନର ଫଏସଲା କରାଯାଉ ।"

ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପାଳନ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ, କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଏହି ସଙ୍କେତ ଦେଇଥିବା ପରି ମନେହୁଏ ଯେ ସଂସ୍ଥାର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ବିକଳ୍ପ ଆବାସ ମାଧ୍ୟମରେ ସ୍ଥାନ ଆବଣ୍ଟନ କରାଯିବ ଏବଂ ଏହାକୁ ମାଲିକାନା ଆଧାରରେ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ । ଏହା ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ସଂଖ୍ୟା 24,25, ଦୋଳ ଗୋବିନ୍ଦ ସିଂହ ଲେନ୍ ଠାରେ ବିକଳ୍ପ ଆବାସ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବ, ଯେଉଁଠାରେ କେବଳ ମ୍ୟୁନିସିପାଲିଟି କର୍ପୋରେସନ୍ ବିକଳ୍ପ ଆବାସ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଛି । ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ, ଅପିଲକାରୀମାନେ ଅନ୍ୟ ଏକ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ, 1996 ର ଦେୱାନୀ ଆଦେଶ ସଂଖ୍ୟା 16348 (W) ମାଧ୍ୟମରେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଥିବା ଏବଂ ଏହାକୁ ଉଲ୍ଲଂଘନ ନକରିବାକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟର ପୂର୍ବ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ବିକଳ୍ପ ଆବାସ ଆବଣ୍ଟନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମାଗି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଥିଲେ । ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇପାରେ ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକରେ ବିଦ୍ୱାନ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସୂଚିତ ହୋଇଥିବା ପରି ଜଣାପଡେ - ଆପୋଷ ବୁଝାମଣା ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ଧାରା (viii) ଯାହା ନ୍ୟାୟାଳୟର ଆଦେଶର ଅଂଶବିଶେଷ ହୋଇଥିଲା, ଏହିପରି ଅଟେ:-

> "(viii) ଉତ୍ତରଦାତା-କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷମାନେ ଦେଖିବେ ଯେ ପେଟ୍ରୋଲ ପମ୍ପ ଏବଂ କାରଖାନାଗୁଡ଼ିକର ମାଲିକମାନଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ, ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ କ୍ଷେତ୍ର ମିତ୍ର ଲେନ୍ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ରାମ ଧଙ୍ଗା ରୋଡ୍ ମଧ୍ୟରେ ଜି. ଟି. ରୋଡରେ ଯଦି କିଛି ବିକଳ୍ପ ସ୍ଥାୟୀ ଆବାସ ଥାଏ, ତାହା ପାଇବେ । ତଥାପି, ଏହି ଚୁକ୍ତିର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 9 ଅନୁଯାୟୀ ଯଥାଶୀଘ୍ର ପୁନର୍ବସତି କମିଟି ଦ୍ୱାରା ଏହି ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ପୁନଃ ଥଇଥାନ କରାଯିବ ।"

11.10.96 ତାରିଖର ତାଙ୍କ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ବିଦ୍ୱାନ ଏକକ ବିଚାରପତି ଉକ୍ତ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ କୌଣସି ଗୁଣବତ୍ତା ନଥିବା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପ୍ରାରମ୍ଭରୁ ଖାରଜ କରିଥିଲେ । ବିଜ୍ଞ ବିଚାରପତିଙ୍କ ମତ ଏହା ବୋଲି ଜଣାପଡେ ଯେ ପୂର୍ବ ସମାଧାନର ସର୍ତ୍ତାବଳୀରୁ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ନୈତିକ ଦାୟିତ୍ୱଗୁଡ଼ିକ ମିଳିତ ଆବେଦନ ଦ୍ୱାରା "ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଚୁକ୍ତିନାମା ପ୍ରକାରର" ଅଟେ ଏବଂ ଯଦି ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଚୁକ୍ତିନାମାର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏର କୌଣସି କଥିତ ଉଲ୍ଲଂଘନ ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଚୁକ୍ତିନାମାର ସର୍ତ୍ତାବଳୀକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରି ଆଇନଗତ ଉପାୟରେ ଫଳପ୍ରଦ ପ୍ରତିକାର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦାବି ପ୍ରତିକାର ଦ୍ୱାରା ହେବ - ବିଜ୍ଞ ବିଚାରପତିଙ୍କ ମତରେ, ଯେଉଁ ପ୍ରତିକାର ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଅଧିକାରିତାରେ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ବିଦ୍ୱାନ ଏକକ ବିଚାରପତି ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେବାକୁ ଆହୁରି ଆଗେଇ ଥିଲେ ଯେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରସ୍ତାବଗୁଡ଼ିକ, ଯାହା ଉପରେ ଅପିଲକାରୀମାନେ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲେ, ବିକଳ୍ପ ଆବାସ ସ୍ଥାନ ଏବଂ ଏହିପରି ଆବାସ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସମାଧାନର ପ୍ରକୃତିକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବହନ କରେ ନାହିଁ । ତାଙ୍କ ମତରେ, ପ୍ରକଳ୍ପକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଉତ୍ତରଦାତା ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ବିକଳ୍ପ ଆବାସ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଏପରି ଏକ ଚୁକ୍ତି କରିବାର ମୂଳ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ଏବଂ ଏପରି ଚୁକ୍ତିର ମୌଳିକ ସର୍ତ୍ତାବଳୀଗୁଡ଼ିକ ବିକଳ୍ପ ଆବାସ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ହୋଇଥିବାରୁ, ଅପିଲକାରୀମାନେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଞ୍ଚଳ କିମ୍ବା ଏହିପରି ବିକଳ୍ପ ଆବାସର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରକାର ଦାବି କରିପାରିବେ ନାହିଁ ଏବଂ ଫଳସ୍ୱରୂପ ଧାରା 14 ର କୌଣସି ଉଲ୍ଲଘଂନ କିମ୍ବା ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରିତାର ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ, ଅପିଲକାରୀମାନେ F.M.A.T. ସଂଖ୍ୟା 3655/1996 ରେ ଏକ ବିଚାରପୀଠରେ ମାମଲାଟିକୁ ଆଗକୁ ବଢେଇଥିଲେ ଏବଂ ଦୁଇ ଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠ ଏହାର 16.3.2000 ତାରିଖର ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ବିଦ୍ୱାନ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ସହିତ ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ସହମତ ହୋଇଥିଲେ ଯେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଦାବିଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ବିବାଦୀୟ ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ବିଚାର ଗ୍ରହଣ ନୁହେଁ ବରଂ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଦାବି ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ନିମନ୍ତେ ବୃହତ ଜନସ୍ୱାର୍ଥ ଆଦେଶ ଅଟେ । ସେଥିପାଇଁ ଏହି ଅପିଲ କରାଯାଇଛି । ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଭାସ୍କର ପି. ଗୁପ୍ତା ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ

ତାପସ ରାୟଙ୍କୁ ଶୁଣାଯାଇଥିଲା । ପୂର୍ବ ନିର୍ଦ୍ଦେଶଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅଂଶ ତଥା ନିଜ ନିଜର ଆଭିମୁଖ୍ୟକୁ ସମର୍ଥନ କରି ବର୍ତ୍ତମାନର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ଆଦେଶ ପ୍ରତି ଉଭୟ ପକ୍ଷର ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଆମର ଧ୍ୟାନ ଆକର୍ଷଣ କରିଥିଲେ ।

ଆମେ ଉଭୟ ପକ୍ଷର ବିଦ୍ୱାନ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ନିବେଦନକୁ ଯତ୍ନର ସହ ବିଚାର କରିଛୁ । ବିଦ୍ୱାନ ଏକକ ବିଚାରପତି ତଥା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦୁଇ ଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠ କେବଳ ମାମଲାକୁ ଅଧିକ ସରଳ କରିନାହାନ୍ତି, ବରଂ କେତେକ କାଳ୍ପନିକ ଜନସ୍ୱାର୍ଥକୁ ସନ୍ତୁଳିତ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଦ୍ୱାରା ଏକ ଭୁଲ ପଥରେ ଗତି କଲା ପରି ମନେହୁଏ, ଯେତେବେଳେ ପ୍ରକୃତ ଏବଂ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରଶ୍ନ ବିଚାର କରିବାକୁ ଥିଲା ଯେ ଆପୋଷ ବୁଝାମଣାର ସ୍ମାରକ ଆଧାରରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶକୁ ପାଳନ କରିବାକୁ ଉତ୍ତରଦାତା-କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ବାଧ୍ୟ କି, ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ପଦକ୍ଷେପ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଆଦେଶର ଖୋଲାଖୋଲି ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ନୁହେଁ କି - ଯାହା ଉଭୟ ପକ୍ଷଙ୍କ ପାଇଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଅଟେ । ନିଜର ଆଦେଶଗୁଡ଼ିକୁ ନ୍ୟାୟ ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ । ଯଦି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଜର ଆଦେଶକୁ ସମ୍ମାନ ଓ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ନ କରନ୍ତି, ଏବଂ ପକ୍ଷ ମାମଲାକାରୀମାନଙ୍କୁ - ସେମାନେ ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ମଧ୍ୟ ହୁଅନ୍ତୁ, ଲଘୁ ପଥ ପାଇଁ ନିଜସ୍ୱ ପଦ୍ଧତି ଉଦ୍ଭାବନ କରିବାକୁ ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ନୈତିକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱ ତୁଲେଇବାରେ ପଛଘୁଞ୍ଚା ଦେବାକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରନ୍ତି ନାହିଁ - ଆଇନ ବିଧି ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଏକ ବିପନ୍ନ ହେବ - ଏକ ମହଙ୍ଗା ପରିଣାମ ଯାହା ଦେଶର ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ସାହର ସହିତ ଏଡ଼ାଯାଇପାରିବ । ଆମ ମତରେ, ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ଅସାଧାରଣ ଅନୁଶୀଳନର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ଯେ ଆଦେଶରେ ଏହାର କୌଣସି ଆକ୍ଷରିକ ପୁନଃଉତ୍ପାଦନ ହୋଇନଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ସର୍ତ୍ତରେ ଯେତେବେଳେ 13.2.1991 ତାରିଖରେ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନର ଶେଷରେ ସମାଧାନ କରାଗଲା, ଏହି ମାମଲାରେ ବୁଝାମଣାର ସ୍ମାରକ ଏବଂ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଆଦେଶର ଅଂଶବିଶେଷ ହୋଇଥିଲା । ଏ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ପାରିତ ଆଦେଶରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ କିମ୍ବା ଯୁକ୍ତିର କୌଣସି ସୁଯୋଗ ନାହିଁ ବୋଲି ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଛି । ଯଦିଓ, ଏହା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବୋଧଗମ୍ୟତାର ବାହାରେ ଯେ ଏହାକୁ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କେବଳ ଚୁକ୍ତିର ବିଷୟ ଭାବରେ କିପରି ଦେଖାଯାଇପାରିବ ଏବଂ କେବଳ ଶବ୍ଦ ଏବଂ ମନୋଭାବରେ ଏହାର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ

ଲଙ୍ଘନ କରିବା ବ୍ୟତୀତ, ସେହି ବାହାନା ଅନୁଯାୟୀ ଏହାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱରୁ ନିଜକୁ ମୁକ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ । ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 13.2.91 ତାରିଖର ପୂର୍ବ ଆଦେଶ ବିଦ୍ୟମାନ ରହିଥିଲା, ଯେତେବେଳେ ଉକ୍ତ ଆଦେଶରେ ହିଁ ଅନୁପାଳନର ପଦ୍ଧତି, ରୀତି ଏବଂ ସ୍ଥାନ ପୂର୍ବରୁ ଯତ୍ନ ଏବଂ ବିସ୍ତୃତ ବିବରଣୀ ସହିତ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇସାରିଥିଲା, ଏହାର ବିଷୟବସ୍ତୁ କିମ୍ବା ଅନୁପାଳନର ପ୍ରକୃତି ଜାଣିବା ପାଇଁ ଏହାର ପଶ୍ଚାତକୁ ଯିବାକୁ ଅନୁମତି ନଥିଲା । ପୂର୍ବ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକରେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବାହାରେ ଥିବା କୌଣସି ସମ୍ଭାବ୍ୟ ପରିସ୍ଥିତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବା ପାଇଁ ଉକ୍ତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ମଧ୍ୟ ନିଆଯାଇନଥିଲା ।

ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦୁଇ ଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠ ସେହି ସମାନ ତ୍ରୁଟି କରିଥିଲେ ଏବଂ ଆମ ମତରେ, ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଥିବା ପ୍ରକୃତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଏବଂ ବିଷୟକୁ ଅଣଦେଖା କରିଥିଲେ । ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଥିବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଆଦେଶଗୁଡ଼ିକୁ ବାତିଲ କରିଦିଆଯାଇଛି । ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ବାଧ୍ୟ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ଯେହେତୁ ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷମାନେ 13.2.91 ତାରିଖର ଉକ୍ତ ଜାଗା କିମ୍ବା ବିକଳ୍ପ ଜାଗା ଆବଣ୍ଟନ ସ୍ଥାନ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଚୁକ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ, ବିଶେଷ କରି ଏହାର ଖଣ୍ଡ/ଅନୁଚ୍ଛେଦ (viii) କୁ ଅକ୍ଷରେ ଏବଂ ମନୋଭାବ ସହ ପାଳନ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ, ତାହା ଉକ୍ତ ଆଦେଶକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଇଥାଏ । ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଅପିଲକୁ ମଞ୍ଜୁର ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । କୌଣସି ଖର୍ଚ୍ଚ ନାହିଁ ।

ଭି. ଏସ୍. ଏସ୍. ଅପିଲକୁ ମଞ୍ଜୁର ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷା ରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ସୁଶ୍ରୀ ସଙ୍ଗୀତା ଲେଙ୍କା,
ଅନୁବାଦିକା,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ